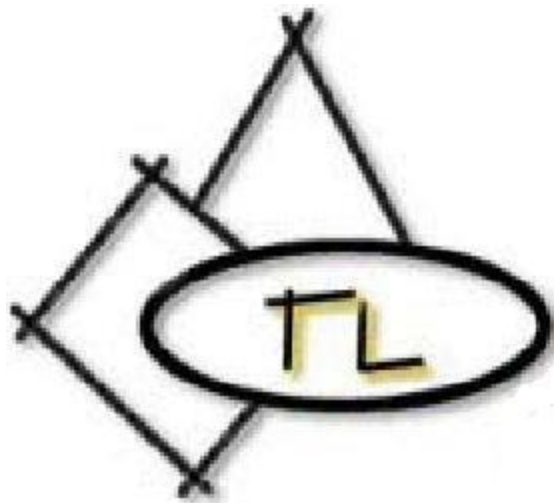

Tervolan kunta

Tervolan lukion ohjaussuunnitelma

1.8.2021 alkaen

Sivistyslautakunta 27.4.2021

Sisällys

Tervolan lukion ohjaussuunnitelma	1
1 Ohjauksen keskeiset käsitteet, tehtävät ja tavoitteet	3
2 Ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat	3
3. Ohjauksen järjestäminen, toimijat ja työnjako.....	5
4 Ohjaus koulutuksen nivelvaiheissa ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa	7
5 Ohjaustoiminnan arviointi.....	8

1 Ohjauksen keskeiset käsitteet, tehtävät ja tavoitteet

Tervolan lukiossa ohjaus on Opetushallituksen ohjauksen hyvien kriteerien mukaisesti jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista opiskelijan kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemista. Ohjaus on vuorovaikutuksellinen prosessi, jossa opiskelija on aktiivinen toimija. Ohjaukseen liittyy oleellisesti tiedottamien ja neuvonta. Tiedottamisen tarkoituksena on tarjota opiskelijoille ajankohtaista tietoa muun muassa ajankohtaisista asioista, ylioppilaskokeista ja jatko-opintoihin hakeutumisesta. Neuvonnan tarkoituksena on vastata opiskelijoiden esittämiin ajankohtaisiin kysymyksiin.

Ohjauksen tavoitteena on edistää ja tukea opiskelijoiden yhdenvertaisuutta, yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja toimijuutta sekä ehkäistä syrjäytymistä. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, tarpeet, tavoitteet, harrastukset, kiinnostusten kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Opiskelijan yksilöllisten tarpeiden huomioonottamista voidaan tehostaa tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Näiden yksilöllisten lähtökohtien ja elämäntilanteiden huomioiminen tarkoittavat myös pyrkimystä esteettömyyteen, yhdenvertaisuuteen sekä sukupuolitietoiseen ohjaukseen.

Esteettömyyden tavoitteena on, että jokainen opiskelija voi ominaisuuksistaan riippumatta opiskella yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti muiden kanssa. Opiskelijan mahdolliset tuen tarpeet tai erityisjärjestelyt opiskelijavalinnassa ja opiskelussa eivät saa muodostua esteeksi hänen yhdenvertaiselle koulutukseen valituksi tulemiselleen ja opiskelulle. Esteettömyys on huomioitu lukiorakennuksen fyysisen esteettömyyden (esim. hissi) osalta sekä ohjauksen ja opetuksen toteuttamisessa.

Yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia ja oikeudenmukaisessa oppilaitoksessa henkilöön liittyvät tekijät eivät saa vaikuttaa lukio-opinnoissa edistymiseen. Sukupuolitietoisuuden ohjauksen tavoitteena on luoda tasavertaiset edellytykset eri sukupuolten sijoittumiselle jatko-opintoihin ja työelämään sekä ohjata opiskelijaa yksilöllisiin valintoihin.

Ohjaus on kaikkien lukiossa työskentelevien yhteistä työtä. Ohjaustoiminta muodostaa lukion toiminnassa kokonaisuuden, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Ohjauksen tarkoituksena on myös lisätä opiskelijan itsetuntemusta niin, että hän tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa. Ohjaus antaa valmiuksia jatko-opintoihin ja työelämään siirtymiselle.

2 Ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat

Ohjauksen sisällöt:

- itsetuntemus ja omat vahvuudet sekä oman osaamisen monipuolinen tunnistaminen, kehittäminen ja dokumentointi
 - toimijuus, arjen- ja elämänhallintataidot, minäpystyvyys sekä toimintakyky
 - oman hyvinvoinnin edistäminen, opiskelukyky, tasapainoinen elämä
 - opiskelu- ja tiedonhankintataidot, oppimaan oppiminen
-

-
- jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelu ja niihin liittyvät tietolähteet, digitaaliset ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät, jatko-opintoihin hakeutuminen Suomessa ja ulkomailla
 - työelämätaidot, työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin tutustuminen ja kokemusten hankkiminen, yrittäjäyys muuttuvassa ja monimuotoisessa maailmassa
 - lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat
 - oman talouden hallinta, opintotuki ja asuminen
 - tulevaisuuden ennakointiosaaminen sekä kyky tunnistaa oppimistarpeensa suhteessa tulevaisuuden osaamistarpeisiin
 - henkilökohtainen opintosuunnitelma: opiskelu-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelma ja sen päivittäminen

Henkilökohtainen opintosuunnitelma laaditaan opintojen alussa lukion opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä.

1) Opiskelusuunnitelma

- aikaisempi koulutus ja muu osaaminen ja sen tunnistaminen annettujen selvitysten perusteella
- suomen/ruotsin kielen taito ja muu kielitaito sekä kielenopiskeluvalmiudet
- hyväksi luettavat opinnot ja/tai oppimäärät sekä muu hyväksi luettava osaaminen
- suoritettavat opinnot; lukio-opinnoissa eteneminen, opintojaksovalinnat
- opiskeluolosuhteet, opintojen suorittamistavat ja mahdolliset erityiset opetusjärjestelyt
- opiskeluvalmiudet ja mahdollinen tuen tarve
- korkeakouluissa ja mahdollisesti muissa oppilaitoksissa toteutettavat opiskelu- ja/tai tutustumisjaksot
- työelämän tutustumisjaksot
- arvioitu opiskeluaika

2) Ylioppilastutkintosuunnitelma

- ohjataan opiskelijaa suunnitelman laadinnassa huomioiden opiskelijoiden vahvuudet ja jatko-opintosuunnitelmat
- tiedotetaan opiskelijalle käytössä olevat tukitoimet ja ohjataan näiden palveluiden hakemiseen.

3) Jatko-opinto- ja urasuunnitelma

- ohjataan opiskelijaa suunnitelman laadinnassa huomioiden opiskelijan vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja arvot
- rohkaistaan opiskelijaa tunnistamaan itselleen sopivia vaihtoehtoja
- kehitetään opiskelijan tiedonhakutaitoja koulutus - ja uramahdollisuuksista

Lukion ohjausta järjestetään opintojaksomuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena, vertaisohjauksena sekä näiden yhdistelmänä. Ohjauksen työtapoja

käytettäessä huomioidaan ohjauksen sisältöjen lisäksi opiskelijoiden yksilölliset ja ryhmäkohtaiset valmiudet ja tarpeet. Ohjausta on tarjolla koko lukio-opintojen ajan opiskelijan tarpeiden mukaan.

Henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelijalla on mahdollisuus keskustella ohjaus henkilöstöön kuuluvan kanssa opintoihinsa, koulutus- ja ammatinvalintoihinsa sekä elämäntilanteeseensa liittyvistä kysymyksistä. Opinto-ohjaaja tapaa opiskelijan kanssa vähintään kerran lukuvuodessa henkilökohtaisessa ohjauksessa ja päivittää tarvittaessa opiskelijan kanssa hänen henkilökohtaista opintosuunnitelmaa.

Pienryhmäohjauksessa opiskelija oppii ryhmässä käsittelemään kaikille yhteisiä tai vaihtoehtoisesti kunkin ryhmään osallistuvan opiskelijan henkilökohtaisia, muiden opiskelijoiden kanssa jaettavissa olevia ohjauksellisia asioita ja kysymyksiä.

Ohjauksessa pyritään käyttämään mahdollisimman monipuolisesti erilaisia menetelmiä. Niitä voivat olla esim. kirjoitelmat, keskustelut, pelit, testit, yksilö- ja ryhmätehtävät sekä vierailijat ja vierailut

3 Ohjauksen järjestäminen, toimijat ja työnjako

Lukion ohjausta järjestetään opintojaksomuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena, vertaisohjauksena sekä näiden yhdistelmänä. Ohjaukseen osallistuu lukion koko henkilökunta.

Rehtori

- hallinnolliset asiat ja päätöksenteko
- yhteydenpito lähikouluihin
- muissa oppilaitoksissa suoritettujen kurssien hyväksyminen
- ulkomailla suoritettujen kurssien vastaavuuksien hyväksyminen
- vastaa ylioppilaskokeisiin osallistumisoikeuden tarkistamisesta

Opinto-ohjaaja

- ohjauksen opintojaksojen oppitunnit
 - ohjauksen koordinointi
 - ohjaukseen osallistuvien konsultointi
 - henkilökohtaisten opintosuunnitelmien muutokset
 - koulun vaihto
 - jatko-opintojen ohjaus
 - jatko-ohjaus
 - yhteydenpito yhteistyökumppaneihin elinkeinoelämässä, oppilaitoksissa, työvoimaviranomaisessa sekä muihin ohjaustyötä tekeviin
 - osallistuu koulutusta ja ammattialoja koskeviin koulutuksiin
 - ylioppilaskokeisiin liittyvä ohjaus ja tiedottaminen
-

-
- tiedottaa lukio-opintojen alussa tukitoimista ja erityisjärjestelyistä (ylioppilaskokeet)
 - yhteydenpito koteihin, vanhempainillat/infot
 - toimii aineopiskelijoiden ryhmänohjaajana
 - LUKI-seula ensimmäisen vuoden opiskelijoille
 - kirjaa tukitoimet opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan
 - seuraa opiskelijoiden tukitoimien toteutumista
 - nivelvaihe- ja siirtymävaiheen yhteistyö

Ryhmänohjaaja

- ryhmän lähiohjaus
- ryhmänohjauksen tuntien pitäminen
- perehdyttää opiskelijat lukio-opintoihin
- opintopisteiden seuranta/muutokset
- poissaolojen seuranta ja ongelmatilanteiden hoito
- yhteydenpito koteihin
- päivittäinen tiedotus ja yhteyshenkilönä toimiminen

Aineenopettaja

- oman oppiaineen opiskelun ohjaus
- ohjaa ylioppilastutkintoon valmistautumista
- itsenäisten suoritusten ohjaus
- vaihto-oppilasvuonna suoritettujen kurssien vastaavuuksien tarkistus
- välittää tiedon havaitsemastaan opiskelijan tuen tarpeesta ryhmänohjaajalle ja opinto-ohjaajalle
- Vastaa sovittujen tukitoimien toteuttamisesta opetuksessaan

Erityisopettaja

- osallistuu tuen tarpeen kartoittamiseen lukio-opintojen alussa
- opiskelijan pyytäessä käy läpi mahdollisia apukeinoja lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyvissä oppimisvaikeuksissa
- kirjoittaa lukilausunnot niitä tarvitseville

Koulusihteeri

- ylioppilaskokeiden ilmoittautuslomakkeiden vastaanotto ja maksujen perintä
 - opintotuki- ja koulumatkatukiasiat
 - tietojen tallentaminen hallinto-ohjelmiin
-

-
- läsnäolo- yms. todistukset

4 Ohjaus koulutuksen nivelvaiheissa ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa

Ohjauksen merkitys korostuu erityisesti koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa. Opinto-ohjaaja vastaa ohjausta koskevasta yhteistyöstä muiden oppilaitosten kanssa. Perus-, toisen ja korkea-asteen oppilaitosten kanssa tehdään yhteistyötä niveltietoihin, opintojaksotarjontaan ja opiskelijoiden valintoihin liittyvissä asioissa sekä jatko-opiskelumahdollisuuksien esittelyssä.

Opinto-ohjaaja vastaa nivelvaiheen yhteistyöstä peruskoulusta siirtyvien oppilaiden osalta. Lukio-opiskelusta ja lukio-opintoihin hakeutumisesta tiedotetaan perusopetuksen päättövaiheessa oleville oppilaille sekä heidän huoltajilleen. Valtaosa opiskelijoista siirtyy paikkakunnan peruskoulusta, jossa lukion-opinto-ohjaaja toimii myös oppilaanohjaajana. Opinto-ohjaaja tiedottaa lukio-opinnoista peruskoulussa ja järjestää mahdollisuuksien mukaan oppilaille vierailun lukiossa. Huoltajille tarjotaan tietoa lukio-opinnoista muun muassa vanhempainillassa. Lukio-opintonsa aloittavat opiskelijat perehdytetään lukion toimintaan ja käytänteisiin sekä lukio-opiskeluun.

Lukion opiskelijalla on oikeus saada ohjausta muihin opintoihin hakeutumisessa, jos hänen opiskeluoikeutensa lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamiseen on päättymässä tai hän on ilmoittanut eroamisestaan (lukiolaki 714/2018, 25 § 3 mom.). Näissä taitekohdissa ensisijaisesti opinto-ohjaaja vastaa opiskelijan ohjauksesta.

Opiskelija, joka ei ole saanut tutkintoon johtavaa opiskelupaikkaa, on oikeus saada jatko-ohjausta vuoden ajan valmistumisen jälkeen sieltä oppilaitoksesta, jossa hän on suorittanut lukion oppimäärän. Opinto-ohjaaja tiedottaa opiskelijoita tästä jatko-ohjaus mahdollisuudesta lukio-opintojen aikana.

Opiskelijoille järjestetään lukioaikana mahdollisuuksia tutustua sekä työelämään, että opiskeluun jatko-opiskelupaikoissa. Korkeakouluja kanssa yhteistyötä järjestetään muun muassa vierailijoiden ja vierailujen muodossa. Tämän lisäksi opiskelijoita tiedotetaan mm. erilaisista korkeakoulujen kurkistuskursseista ja korkeakoulujen tarjoamista hakuinfoista. Opiskelijoille järjestetään mahdollisuus suorittaa jo lukio-opintojen aikana korkea-asteenopintoja esim. opintojakson muodossa.

Työelämän yhteistyötä ja yrittäjyyteen liittyvää yhteistyötä voidaan tehdä muun muassa yrittäjien kanssa. Yhteistyötä järjestetään esimerkiksi yrittäjien vierailulla lukiossa. Oppilaitoksessa tuetaan mahdollisuutta tutustua laajemmin yrittäjyyteen sekä tutustumaan työelämään tarjoamalla myös niihin liittyviä opintojaksoja.

Kansainvälisyyttä tuetaan kannustamalla opiskelijaa tutustumaan kansainvälisiin koulutuksiin, kursseihin, työelämään, harjoittelu- ja vapaaehtoistoimintaan. Opiskelijoille välitetään tietoa kansainvälisistä opiskelu- työ ja harjoittelumahdollisuuksista.

Opinto-ohjaaja osallistuu oppilaitosten yhteisiin koulutus- ja yhteistyötapaamisiin. Opinto-ohjaaja pitää yhteyttä myös työvoimaviranomaisiin ja yrityselämän edustajiin osallistumalla näiden järjestämiin koulutus- ja yhteistyötilaisuuksiin.

5 Ohjaustoiminnan arviointi

Ohjaustoimintaa arvioidaan monipuolisesti suhteessa kaikkiin eri toimintatasoihin, kuten opiskelijat, aineenopettajat, rehtorit, ryhmänohjaajat, muu henkilökunta sekä yhteistyötahot. Arvioinnissa hyödynnetään esimerkiksi eri toimijoiden itse- ja vertaisarviointeja, palautteita, ohjausalan tutkimuksia ja kyselyitä. Palautetta ohjauksesta kerätään opiskelijoilta mm. lukion kolmannen vuoden aikana. Koulukohtaista ohjaussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään tarvittaessa saadun palautteen osalta.